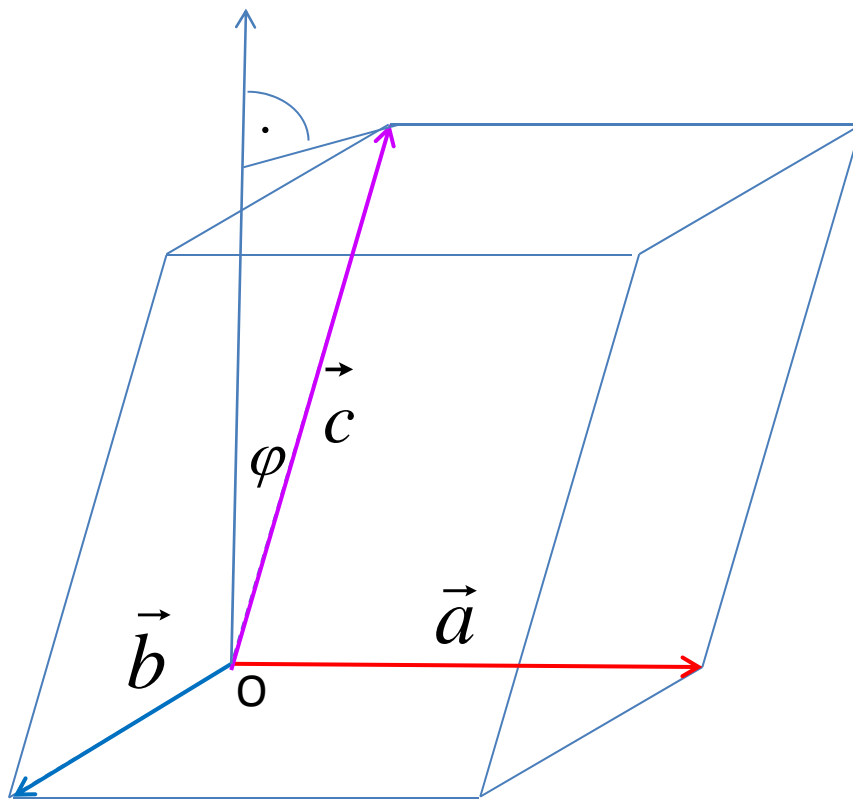

MEŠOVITI PROIZVOD VEKTORA

Mašoviti proizvod tri vektora

$$\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$$

je skalarni proizvod

vektora $\vec{a} \times \vec{b}$ i vektora $\vec{c}$:

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c}$$

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c} = |\vec{a} \times \vec{b}| \cdot |\vec{c}| \cdot \cos \varphi = B \cdot (\pm H) = \pm V$$

MEŠOVITI PROIZVOD VEKTORA

Mešoviti proizvod tri vektora $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ je skalar, čija je apsolutna vrednost jednaka zapremini paralelopipeda konstruisanog nad tim vektorima.

Znak mešovitog proizvoda označava orijentaciju trijedra koji grade ti vektori u odnosu na orijentaciju koordinatnog sistema. Pozitivan rezultat označava da je trijedar orijentisan isto kao i koordinatni sistem, a negativan rezultat označava da je njegova orijentacija suprotna od orijentacije koordinatnog sistema.

MEŠOVITI PROIZVOD VEKTORA

Cikličkom permutacijom vektora, vrednost mešovitog proizvoda se ne menja.

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = [\vec{b}, \vec{c}, \vec{a}] = [\vec{c}, \vec{a}, \vec{b}]$$

$$(\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c} = (\vec{b} \times \vec{c}) \cdot \vec{a} = (\vec{c} \times \vec{a}) \cdot \vec{b}$$

MEŠOVITI PROIZVOD VEKTORA

$$\vec{a} = (a_x, a_y, a_z)$$

$$\vec{b} = (b_x, b_y, b_z)$$

$$\vec{c} = (c_x, c_y, c_z)$$

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = \begin{vmatrix} a_x & a_y & a_z \\ b_x & b_y & b_z \\ c_x & c_y & c_z \end{vmatrix}$$

MEŠOVITI PROIZVOD VEKTORA – USLOV KOMPLANARNOSTI

Tri vektora $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ su komplanarni ako i samo ako je njihov mešoviti proizvod jednak nuli.

USLOV KOMPLANARNOSTI TRI VEKTORA

$$\vec{a} = (a_x, a_y, a_z)$$

$$\vec{b} = (b_x, b_y, b_z)$$

$$\vec{c} = (c_x, c_y, c_z)$$

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c} = 0$$

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = \begin{vmatrix} a_x & a_y & a_z \\ b_x & b_y & b_z \\ c_x & c_y & c_z \end{vmatrix} = 0$$

PRIMER

Vektori $\vec{a} = (1, -2, 1)$ $\vec{b} = (2, 2, -2)$ $\vec{c} = (0, 2, -1)$ $[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = 2$

su nekomplanarni zato sto je

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = \begin{vmatrix} 1 & -2 & 1 \\ 2 & 2 & -2 \\ 0 & 2 & -1 \end{vmatrix} = -2 \cdot \begin{vmatrix} 1 & 1 \\ 2 & -2 \end{vmatrix} - \begin{vmatrix} 1 & -2 \\ 2 & 2 \end{vmatrix} = 8 - 6 = 2 \neq 0$$

Vektori $\vec{a} = (1, -2, 3)$ $\vec{b} = (2, 3, -2)$ $\vec{c} = (3, 1, 1)$

su komplanarni zato sto je

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c} = \begin{vmatrix} 1 & -2 & 3 \\ 2 & 3 & -2 \\ 3 & 1 & 1 \end{vmatrix} = 1 \cdot \begin{vmatrix} 3 & -2 \\ 1 & 1 \end{vmatrix} + 2 \cdot \begin{vmatrix} 2 & -2 \\ 3 & 1 \end{vmatrix} + 3 \cdot \begin{vmatrix} 2 & 3 \\ 3 & 1 \end{vmatrix}$$

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = 5 + 16 - 21 = 0$$

PRIMER

Izračunati zapreminu paralelopipeda konstruisanog nad vektorima

$$\vec{a} = (1, -1, 2) \quad \vec{b} = (-1, 1, 0) \quad \vec{c} = (1, 2, 0)$$

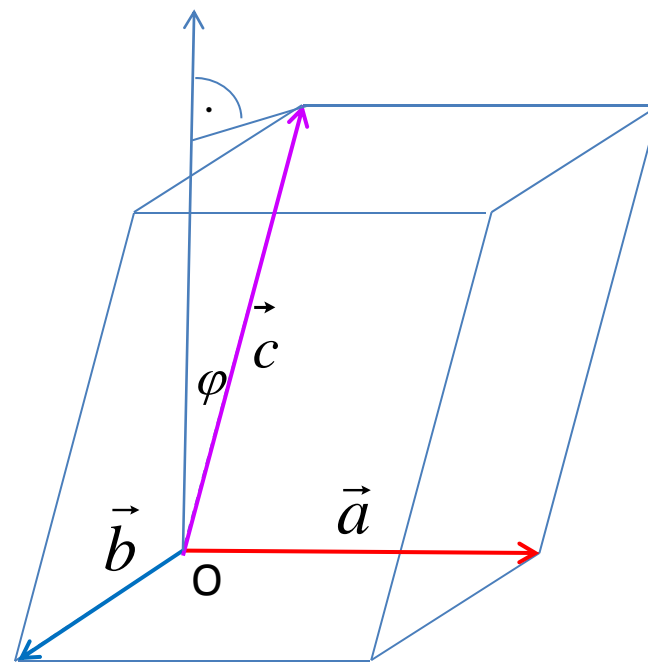
i odrediti orijentaciju u odnosu na orijentaciju koordinatnog sistema.

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = (\vec{a} \times \vec{b}) \cdot \vec{c} = \begin{vmatrix} 1 & -1 & 2 \\ -1 & 1 & 0 \\ 1 & 2 & 0 \end{vmatrix}$$

$$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = 2 \cdot \begin{vmatrix} -1 & 1 \\ 1 & 2 \end{vmatrix} = 2 \cdot (-3) = -6$$

$$V = |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]| = |-6| = 6$$

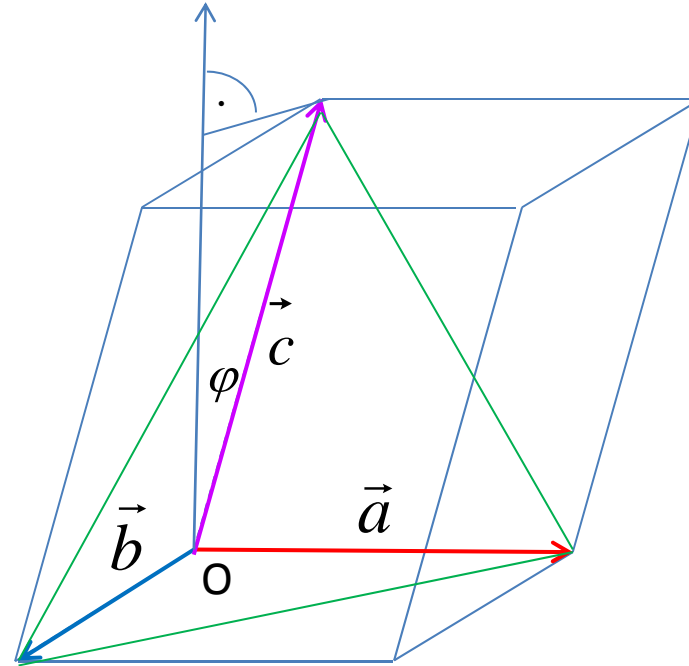
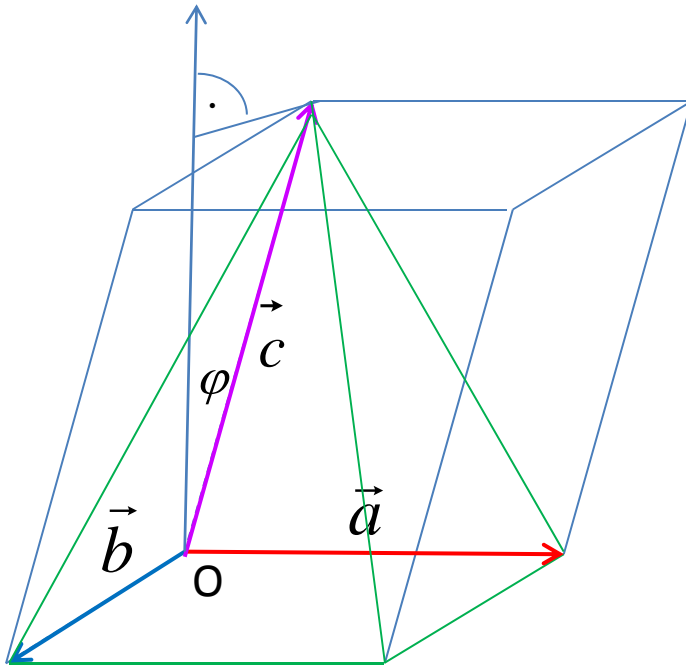
$[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}] = -6 < 0$ Trijedar $\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}$ suprotne orijentacije u odnosu na koordinatni sistem.

PRIMER

$$V_{\text{paraleloipeda}} = |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]|$$

$$V_{\text{paraleloipeda}} = BH$$

$$V_{\text{piramide}} = \frac{1}{3} BH = \frac{1}{3} V_{\text{paraleloipeda}} = \frac{1}{3} |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]|$$

$$V_{\text{tetraedra}} = \frac{1}{3} B_1 H = \frac{1}{3} \frac{1}{2} BH = \frac{1}{6} V_{\text{paraleloipeda}} = \frac{1}{6} |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]|$$

PRIMER

$$\vec{a} = (1, -1, 2) \quad \vec{b} = (-1, 1, 0) \quad \vec{c} = (1, 2, 0)$$

$$V_{\text{paraleloipeda}} = |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]| = |-6| = 6$$

$$V_{\text{piramide}} = \frac{1}{3} V_{\text{paraleloipeda}} = \frac{1}{3} |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]| = \frac{1}{3} \cdot 6 = 2$$

$$V_{\text{tetraedra}} = \frac{1}{6} V_{\text{paraleloipeda}} = \frac{1}{6} |[\vec{a}, \vec{b}, \vec{c}]| = \frac{1}{6} \cdot 6 = 1$$